

731
DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA
DE

HÆMORRHOIDI- BUS GRAVIDARUM ET PUERPERARUM,

QVAM,
AUSPICE DEO PROPITIO,
Et Consensu atque Auctoritate Gratiſſe Facultatis Medicæ
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,

PRÆSIDE
PRORECTORE MAGNIFICO

DN. D. MICHAELE ALBERTI,

SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB. CONSILIARIO,
MED. ET PHILOS. NATUR. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ACAD. NAT. CUR.
COLLEGA, SOCIET. REG. BORUSS. SCIENT. SODALI, ETC.

FACULTATIS MEDICÆ DECANO SPECTATISSIMO,

Domino Patrono, ac Promotore suo, omni honoris cultu prosequendo,

PRO GRADU DOCTORIS

SUMMISQVE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
DOCTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,

HORIS LOCOQVE CONSVETIS,

ANNO MDCCXXVII. D. VI. MAJO

PUBLICAE AC PLACIDAE ERUDITORUM VENTILATIONI SUBJICIET

RESPONDENS

JOHANNES RUDOLPHUS SCHRADER,

GANDESIA - BRUNSU CENSIS.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,

Typis IOANNIS CHRISTIANI HENDELII, Acad. Typogr.

athol. spec.

450,12

Microspec 1520

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and appears to be a list or a series of entries, though the specific words are not discernible.

VIRIS

*MAXIME REVERENDIS, NOBILISSIMIS,
CONSULTISSIMIS atque DOCTISSIMIS*

DOMINIS DE ECCLESIA, CIVITATE ET CURIA
BRUNSVICENSI MERITISSIMIS
BENEFICII

^A
DOMINO

D. LVDOLPHO SCHRADERO,
multos ante annos ad Studia in perpetuam
memoriam fundati

DOMINIS PATRONIS

DOMINO

**CONRADO LEVINO HAN-
TELMANNO,**

Ecclesiæ Cathedr. St. Blasii quæ Brunsvigæ est Ca-
nonico Seniori & urbis hujus Patritio & Agnato
meo Dignissimo

**DN. AVTORI HEINRICO
DE STROMBECK,**

Reipubl. Brunsvic. Senatori ut & Patritio
Spectatissimo

DOMINO

JOHANNI GEORGIO DE KALM,
Jcto, Reipubl. Brunsvic. Secretario Primario
& Patritio gravissimo

UT ET EJUSDEM
BENEFICII
DOMINIS ADJUNCTIS
OPTIME MERITIS

DOMINIS AC PATRONIS MEIS
HONORATISSIMIS GRATIOSISSIMISQUE

HANC DISPUTATIONEM INAUGURALEM
TESTANDÆ DEBITÆ OBSERVANTIÆ

ET GRATÆ MENTIS ERGO

submisſe

OFFERT ET DEDICAT.

V I R I

*Maxime Reverendi, Nobilissimi, Consultissimi,
Doctissimique*

Domini ac Patroni gratissimi, aequè ac honoratissimi

Est utique magna temeritas, viros gravissimis curis negotiisque implicatos interstrepere, major omnino audacia, Patronorum sibi prius expetere gratiam verbis, quam rerum adsint testimonia; maxima denique effrenatio aliorum nominibus, Titulis ac meritis superbire. Et vitiorum hocce trifolium iis, qui sic dictis dedicationibus utuntur, est admodum commune. Nihilominus tamen minus Maxime Reverendis ac Nobilissimis Dignitatibus Vestris levidentes hasce pagellas dicere haud erubescio. Sic ipse ego eadem, quæ in præsentiarum taxo, vitia labore hoc meo incurrere videor, Ast videor saltem. Quemadmodum enim ex mente triti illius Philosophorum dicitur unius rei plures possunt esse causæ, ita & in hoc scribendi genere plures effectuum suorum latent rationes quarum totam recensere seriem jam absolum foret pariter ac tædiosum. Sufficiat modo ex cunctis illa, qua quis pietate motus gratum suum palam testari animum satagit, suamque suos erga Fautores observantiam publice proferri annititur. Et hic hujus

JOHANNES RUDOLPHUS SCHRADER

hujus qualiscunque epistolæ fons est, hæc origo. Tanta quippe Vestra in meam tenuitatem tenuis hac collocata beneficia gratum quid? quod? gratissimum reposesunt animum. Paratissimus quoque sum, quo hisce Vestris erga me meritis exacte respondere volo lubentissime, aut ex voto meo, mea impeditus indigentia nequeo. Exile igitur hoc charceum munusculum, cum pretiosius mihi deficiat, Vobis, o Patroni colendissimi! submisse offero. Tantum abest, ut crediderim, ac si quicquam hac ratione sim remuneraturus. Nec in posterum quoque tanta, quæ mihi prompta manu exhibuistis beneficia, plene unquam me compensaturum esse prævideo, imo vix spero. Diutius tamen me detinere, ingrati que hominis notam perferre nequeo, nec volo, quin hocce meo laboris academici qualicunque specimine Vestrum deprædicem favorem, Vestram laudem beneficentiam, meum profitear debitum, meamque pleniorrem remunerationem suppeditandi incusem egestatem. Deus Ter Optimus tanquam remunerator largissimus promptissimusque mea vice cuncta rependat. Servet Vos quam diutissime salvos ac incolumes, benedicat cunctis Vestris conatibus omni tempore. Sic de salute Vestra habebit ecclesia gaudium, civitas fulcrum, curia consilium & solatium.

Amplissimarum Dignitatum Vestrarum

cultor observantissimus.

JOHANNES RUDOLPHUS SCHRADER.

PROOEMIUM.

Fæminarum consideratio in foro medico duplici respectu notatu perquam est digna, una est moralis, altera physica; illa concernit relationem fæminæ ad medicum, hæc vero attinet medici iudicium de illa: Fæminæ multæ medici opera acerrime censent & variis iudiciis in utramque movent ac interpretantur partem; hinc interdum res leves, viles ac inanes eximie extollunt, magnas vero vicissim sæpe contemnunt & extenuant, quapropter interdum Medici quidam prosperum, suisque commodis atque lucris anxie inhærentem Practici negotii successum omni cupientes modo, eo imprimis anniti solent, ut fœminarum arbitrio placeant, earumque gratiam atque favorem sibi concilient, quæ propterea *vere sunt Medicorum buccinæ* ut *Lindenius in Select. Med. exerc. 13. §. 542.* elocutus est: *quia*

A 2

enim

enim muliercularum animos etiam parva facile movent & quovis tintinnabulo sonantiorum gerunt linguam: hac propter medicum, cujus opera se suosque servatos credunt, magnis ubique & apud omnes extollunt laudibus, sepe immodicis & supra quam quis ipse velit aut meruisse se sentiat, ardentioribus: Medicorum vero officia, quibus sequiori subveniunt sexui, fatis sunt ardua, dum non modo illius naturam curatori scrutantur studio, sed & frequentioribus illius morbis curandis & infringendis aut præoccupandis indefessam navant operam: ob id Hippocrates, quando de Mulierum morbis inquirendis differit, ait, oportet eum, qui hac recte tractare vult, primum quidem ex Diis ordiri: deinde Mulierum naturas discernere, itemque aetates & tempora & locos in quibus degunt Lib. de Nat. Mul. §. 1. text. 11. 12. Et dum fæminæ multis ex causis singularem ad ægrotandum prærogativam tenent, ita perinde antiquiores medici, inter quos more recepto inclaruit Hippocrates, non modo causas in hoc debiliore sexu concernendas quadante-nus annotarunt, quo præcipue spectat, quod mulier rariore carne præ viro prædita existat, de Morb. Mul. Lib. 1. §. 1. text. 1. sed & Historiam morborum fæmininorum nonnullis illustrarunt observationibus: hinc Senex Lib. 1. de Morbis text. 20. dixit: quod vir a muliere differat, quoad facilem & difficilem curationem & Lib. Epid. VI. Sect. 7. text. 31. quod Mulieres non similiter ac viri morbis corripiantur: & quo singularem fæminarum proclivitatem ad ægrotandum antiquiores inculcarent observatores, horrifono dicterio indicarunt, quod mulieres bis patiantur morbum i. e. quod dupla gravitate experian-

riantur morbos, hinc vulgus masculorum acerbio-
res hypochondriacos cruciatus, hysterici mali nomi-
ne indicare haud erubescit: Hæc morborum caterva
in sexu sequiori attentum propterea meretur obser-
vatore, quia non modo singularem gravitatem, sed
& ominosam conversionem & complicationem judi-
ciosæ annotationi & decifioni subjicit: quemadmo-
dum itaque aliquando virorum morbi effæminantur,
ita fæminarum morbosæ calamitates virilibus inter-
dum innotescunt qualitatibus: quælibet harum ob-
servationum peculiari themate & disquisitione com-
mendari posset, quod tamen præsens institutum haud
permittit: illud brevibus indicamus, quod aliquan-
do in fæminis tales oriantur morbi, qui virili sexui
magis familiares esse solent, conspicuo Podagræ &
Calculi testimonio, quo referri possunt stranguriæ,
disuriæ, hæmoptyses, narium hæmorrhagiæ, affe-
ctus arthritici, ischiadici, pollutiones nocturnæ, mi-
ctus cruentus & si qui forte adhuc alii occurrant:
Tales observationes conquirere & dein prudenter in-
quirere & explicare haud otiosa, neque sterilis curi-
osa, sed in foro practico omnino fructuosa est occu-
patio: in qua illud proinde valet, quod *Seneca Ep. 94.*
elocutus est: *Quædam diversis locis jacent sparsa, quæ
contrahere exercitata mens non potest, itaque in unum con-
ferenda & jungenda sunt, ut plus valeant, animumque ma-
gis allevent:* Et dum varii affectus, peculiaris qualita-
tis sequiorem nonnunquam premunt sexum, hinc illis
extricandis, denuoque perite connectendis, sedula
impendenda est opera, ne novi morbi fingantur, aut
tantum

tantum inutilia curiosa præferantur, sed vera phænomena proferantur, quia secundum *Helmontium tract. caus. & init natur. n. i. natura cognitio non in fictionibus, sed factis consistit*: Hisce singularibus affectibus, quibus fæminæ viris æquiparantur, accensendæ sunt frequentiores narium hæmorrhagiæ, hæmoptyses, mictus cruentus, varices manantes & Hæmorrhoides, quales sanguinis profusiones Menstrui fluxus vi-ces interdum supplere solent; Et hæc observationes antiquiores medici non modo passim commendarunt, sed singulari attentione dignas esse declararunt: Quo itaque morborum differentia quoad ætatem conspicua, magis magisque illustretur & confirmetur, ita perutile etiam illud est medicorum negotium, quando morbos viriles in fæminis obvios percontantur: Quod enim sanguineos attinet affectus, tunc ob sedentarium & relative immobilis vitæ genus, cui multæ fæminæ sunt deditæ, sequior sexus illis frequentius subjicitur: quemadmodum enim huic sexui menstrua sanguinis evacuatio solenniori effectu salutaris esse observatur, ita illius qualiscunque perturbatio præcox & eminens sanitatis affert detrimentum: ob id in Gravidis absoluta hujus evacuationis restitutio haud penitus innocens existit, quamvis promiscua illius continuatio non probari queat: interea ratio & observatio satis perspicue docent, quod multæ, si non plurimæ gravidæ ex nimia aut molesta sanguinis copia numerosa & ominosa patiantur incommoda; Ast quamvis masculinus sexus ob agiliorem & operosiorrem vitam superfluum sanguinem efficacius resolve-
re

re & ut resolutum sub serosæ magis excretionis specie excernere soleat, tamen & hic ob varias causas sanguineis subjicitur commotionibus & afflictionibus, quando videlicet talibus aut analogis se submitunt causis, ex quibus plenior & molestior sanguinis quantitatem colligere possunt & alioquin usitatus fæminæ morbosa sua pathemata contrahere solent: sed dum quoad modum, locum, regionem, processum & tempus superfluum sanguinis copiam exonerandi inter masculinum & fæmineum sexum singularis intercedit discrepantia, ita non desunt exempla quibus Medici in viris Menstruum sanguinis fluxum, aut sic dictos Menses accusare volunt, *vid. Aquapendens Chirurg. Lib. 3. c. 13. Aretæus, diurn. Lib. 4. c. 3. Zac. Lusit. Prax. adm. lib. 2. obs. 102. Welschius obs. med. 69. Bartholinus Cent. 5. hist. 33. Casp. Rejes Camp. Elys juc. qv. 47. Febr tract. de absinth. p. 138. Salmuth Cent. 3. obs. 47. Thiermeri lib. 1. consil. p. 186. 189. Franckenau Sat. med. 6. p. 92. 93.* hæc observatio uti Mictum sanguinis menstruum concernit, ita vicissim in Historia Medica facti est veritas, quod motus & fluxus hæmorrhoidales maribus usitatus & frequentius, quam fæminis, obtinant, quibus prioribus non raro singulare & exquisitum sanitatis ac vitæ levamentum & emolumentum constituunt: interea in observatione medica abunde comprobatum est, quod fæminæ vicissim talem virilem affectum experiantur & interdum per hunc hæmorrhoidalem fluxum moderate procedentem, speciale & magnum impetrent auxilium, id quod fusius *D. D. Præses in tr. de Hæmorrhoidibus, seorsim vero in diff.*

æc

de Hæmorrhoidibus Fæminarum demonstravit: tali modo immutantur aliquando affectus ob singulares tamen causas, sub suis titulis, casibus & occasionibus annotandas: Quemadmodum vero aliquando fæminæ virili animo inclarescunt, ut propterea quædam nomine viraginum denotentur, ita etiam in œconomia vitali & corporis moderamen respiciente, similes operationes occurrunt, quæ virilem naturam prode-
re solent: quare ab heroico parente sæpe heroicæ generantur filiæ; adeo ut singularis illa inæqualitas & immutatio in nonnullis familiis innotescat, dum filii ef-
fæminato præditi animo, filiæ vero virili qualifica-
tæ conspiciuntur. Sed ne diutius, licet connexis flu-
ctuemus generalibus meditationibus, mox propius ad illam observationem animum dirigimus, qua se-
orsim in scrutinio negotii hæmorrhoidalis in sequio-
ri sexu, *Gravidis & Puerperis*, motus, fluxus, vexas
& molestias hæmorrhoidales aliquando evenire indi-
camus; quæ specialis negotii hæmorrhoidalis quali-
tas nos permovet, ut Inaugurali themate Practicam il-
lam observationem de **HÆMORRHOIDIBUS GRA-
VIDARUM ET PUERPERARUM** proponamus &
explicemus, quo Historia Processus hæmorrhoidalis
magis illustretur atque perfectior reddatur, nec non
diversæ huc concurrentes causæ tam valore, quam ne-
xu suo magis discernantur & confirmantur: Cui no-
stro proposito ut Deus gratia & adjutorio suo adsit,
mox in primo accessu humillimis votis precamur.

§. I.

§. I.

Pæsentis thematis nervus *Gravidarum & Puerperarum Hemorrhoides* complectitur, quæ *specialis* observatio, ut magis perspicua reddatur, ante omnia in *titulo ambiguitate*: quasdam solve placet: *Graviditas & Puerperium* peculiarem vitæ ac sanitatis statum in *fæminis* comprehendunt & *sedule* annotationi ac prudenti tractationi commendant, siquidem prioris conditio ita comparata est, ut *frequentiores & numerosiores morbosa* afflictiones illam corripiant atque detineant; posterioris vero *nunquam a periculo* libera existit, uti essentialiter *eximium* morbosum statum efficit, in quo multa & diversa concurrunt *pathemata*, quæ *ubique* sub periculoso fluctuant decursu: quam multifaria itaque talium fœminarum observantur incommoda, ita præter illa mala, quæ *sexui* sunt *conformia* etiam *talem* affectum experiuntur, qui alias *virili* sexui usitator esse solet, videlicet *hemorrhoidales* vexas: quando itaque *Hæmorrhoides* talium Fœminarum explicare nobis animus est, tunc partim eructantes & *fluentes*, partim eluctantes & *furentes* intelligimus *Hæmorrhoides*; proinde & *libere* enitentes atque succedentes & *coacte* impulsas & commotas, nunc *sufficienti & moderata*, nunc *larga* aut *parca* copia procedentes, modo *internas*, modo *externas*, modo utrasque conjunctim, jam *rarius*, alibi *frequentius* invadentes & decurrentes annotamus *Hæmorrhoides*, quæ aliquando *longius*, quandoque *brevius ante & post* partum procedunt, nunc *mitius*, nunc *acerbius* progrediuntur, adeoque sub *variante* statu & gradu hæc fœminas afficiunt: Haud tamen hoc themate *Hæmorrhoides Uteri*, quas *veteres & recentiores* medici agnoscunt, notamus, quæ iterum vel *fluentes*, vel *stagnantes* esse solent, quando *externa* vasa,

B quæ

quæ in uteri *cervicem* terminantur, aut *rumpunt*, aut cum gravi dolore *inflantur*, vel quando in atrio & *antro* uteri, videlicet in *vagina* tales *sanguinolentæ* ardentes & valde dolentes *protuberantiæ* oriuntur, quales *Hippocrates lib. de Hæmorrhoidibus §. 6. text. 3.* *Galenus lib. de theriac. ad Pison. c. 5.* *Celsus lib. 6. c. 18. Cat. Cæl. Aurelianus lib. 7. de chronic. passion. c. 4.* *Paræus lib. 23. c. 61.* *Aetius Tetrabib. 4. Serm. 4. c. 97.* *Aspasias de hæmorrh. uteri, Avicenna Lib. 3. fen. 21. tr. 4. c. 20. p. 945.* *Rod. a Castro de Morb. Mul. lib. 1. c. 5. lib. 2. c. 26.* *Sennertus Prax. Lib. 4. Part. 1. Sect. 1. c. 7.* *Welschius im Zehnten Ammen Buch Part. 3. c. 15. p. 684.* *Frommannus de Hæmorrh. Part. 2. probl. 48.* in quo ex instituto hic author de *Hæmorrhoidibus Uteri* tractat, *Bonetus in Polyalthæ lib. 5. c. 3. p. 8. & 10.* *Reinesius Ep. ad Nestor. 53.* alique describunt atque allegant: quare *antiquatam* talem *Hæmorrhoidum* acceptionem hoc loco *haud* amplectimur, sed usu nunc *recepto* & magis *genuino* modo, *sensu* & respectu *Hæmorrhoidum* significatum accipimus, easque a *reliquis*, præcipue vero *uterinis* *Hæmorrhagiis* & *moliminibus* hæmorrhagicis merito discernimus: neque etiam hoc themate tantum *sponte* ac *libere* ingruentes motus hæmorrhoidales notamus, sed præter hosce etiam reliquos ex *Graviditatis* & *Puerperii* causis evenientes *coactos* tales *cruciatos* hæmorrhoidales indicamus; neque porro tales *processus hæmorrhoidales* absolute aut *unice* in *Gravidis* & *Puerperis* annotandos esse judicamus, qui ingressu, successu & decursu suo *salubres* esse agnoscuntur & dijudicantur, sed qui insuper præter *ominosos* suos *cruciatos*, *sinistros* etiam effectus atque eventus involvunt, adeoque & *Pregnantiæ* & *Puerperii* statui valde *præjudiciosi* esse possunt & solent: ob id facile in limine præsentis tractationis liquet, quam *multiplices* respectus atque circumstantiæ in *Hæmorrhoidibus*, præsentis labore explicandis, occurrant observandi, conciliandi & tractandi: Et quemadmodum in genere

re

re *molimina* hæmorrhagica aut *actuales* Hæmorrhagiæ, præcipue insolitæ, Gravidis atque Puerperis valde, si non præjudiciosa & funestæ, tamen *infructuosa* & molestæ existunt, ita non modo de Hæmorrhoidibus idem *duplicem* ob rationem judicandum erit, *primo* in quantum illæ vel etiam libere accedentes *masculino* sexui *magis* familiares sunt, proptereaque nunc *singularem* causam in *fæminis* annotandam offerunt, *secundo*, dum illæ *confuso* modo impulsæ & *coacte* provocatæ, non modo *nullibi* salubrem effectum præstare solent, sed & tanto *magis* in *tali* fæminarum statu eo certius, citius & facilius *noxam* parere possunt, aut ad minimum graves *dolores* facessere & connexas alias *turbas* & *afflictiones* causari solent: attamen de *tali* fluxu hæmorrhoidali perinde minime judicare consultum est, ac ipse *promiscue* *perniciosus* existat, dum aliquando *circumstantiæ* occurrant, quæ illius *innocentiam* & *limitatam* atque *mediocrem* utilitatem tueri & probare possunt: quos *generales* respectus quoad præsentis tituli *tenorem* & *candorem* præmittere, subinde vero nonnulla *devia* obsepire & præscindere voluimus.

§. II.

Antequam vero *hæmorrhoidale* negotium in *Gravidis* & *Puerperis* observemus *generali* aliqua præparatione *potiores* respectus *hæmorrhoidalis* processus in *fæminis* annotabimus: Et ita *experientia* testatur, quod interdum *sequiori* sexui a *parentibus* hæmorrhoidariis, hypochondriacis, hysteriis, nephriticis, arthritico-ischiadiciis, podagricis, multa colica vexatis, conatus hæmorrhoidales per *hereditatem* communicentur; deinde fæminæ *calidioris* temperamenti *facilius*, quam aliæ, *spontaneos* motus & fluxus hæmorrhoidales experiuntur, in quibus sanguis *fluidior* & ad motus *congestorios* aptior, subinde ad subeundos *orgasmos* pronior, adeoque ad suscipiendas *commotiones* hæmorrhagicas proclivior, facile ex *uterinis* in

hæmorrhoidalia transgreditur loca & castra: quippe quæ *activiores* naturæ aliquando ob diversas *concurrentes* circumstantias non *unica* Hæmorrhagiæ specie contentæ *uterinas* & *hæmorrhoidales* commotiones commiscunt: porro fæminæ *distincta* sanguinis *plenitudine* oneratæ, aut simul *multis* corporis *commotionibus* & sanguinis exæstuationibus subjectæ, ut & ad sanguinis *copiosorem* collectionem *naturali* aliquali qualitate & propensione dispositæ, bey welchen leicht alles zu Blut wird, nec non in *dieta* plena, lauta & spirituosa constitutæ, in *teneriori* ætate plenioribus *narium* Hæmorrhagiis obnoxia, dehinc *largioribus* menstruis profusionibus adfuetæ, aut præter temperamentum *calidius* & vitæ genus *luxuriosius*, simul vel *libidinosis* desideriis & cogitationibus, vel *talibus* exercitationibus deditæ, *motus* tales hæmorrhoidales paulo *frequentius* subeant: præcipue vero hoc loco notamus, quod fæminæ in *opipara* diætâ viventes, per *libidinosâ* & lasciva animi & corporis opera sibi vexas *hæmorrhoidales*, nephriticas & podagricas contrahant, quo subinde animus *incontinens*, indignabundus & multis *calidis* commotionibus expositus multum contribuit: quam adsertionem *immoderate* tales mulieres *tacito* suo suffragio facile comprobare poterunt, sicut singulæ hæc observationes ex solida historia medica profluunt: Et quid familiarius est, quam ut eminenti *conversione* *Menses* in *Hæmorrhoides* transeant, sive *insufficienter* illi fluant, sive *inordinate* succedant, sive *pre-mature* suppressi fuerint, sive denique *justa* ætatis periodo cessent, attamen fæminæ *activioris* animi, vegetiorum *virium*, calidioris *temperamenti*, plenioris *sanguinis*, agillioris *vitæ generis*, immoderatorum *affectuum*, lautioris *diætæ* & ante hac frequentioribus & largioribus *uterinis* sanguineis profluviis purgatæ facilius hanc Mensium & Hæmorrhoidum immutationem subeant: hanc *immutationem* Mensium cum Hæmorrhoidibus multis exemplis

ac

ac testimoniis confirmarunt *Frommannus de Hæmorrh.*
Part. Priori Probl. 29. Hollerius comment. in Hipp. Sect. 6. aph.
XI. Heurnius comm. sect. 4. aph. 30. Sect. 6. aph. XI. Zac. Lus.
Prax. adm. Lib. 2. obs. 106. (ubi asserit, quod hæmorrhoi-
 dum fluxus, suppressis Mensibus superveniens, bonus sit)
A. N. C. dec. 3. an. 6. app p. 99. Franckenau diss. de hæmorrh. &
D. D. Præf. tr. de Hæmorrh. è quibus locis varia alia specimi-
 na & *authorum* suffragia erunt colligenda: præterea fæ-
 minæ *plethoricæ* & *temperamento* quadantenus *calido* in-
 structæ, quando remedia *aloetica*, Elix. P. P. liberatius aut
 frequentius ingerunt, facile ad insolitos *hæmorrhoidales*
 disponuntur motus: neque penitus rarum est, quod fæ-
 minæ *sicciori* aut *strictiori* alvo molestatae, ob *operosiores*
 ejus expressionem *hæmorrhoidales* afflictiones, aut *analogas*
 tales molestias, præcipue *protuberantias*, stagnationes &c.
 admodum *dolorosas*, experiantur: imprimis vero *anoma-*
licus Mensium status facile loca *hæmorrhoidalia* invadi &
 multifariam in iisdem hæmorrhoidalem molestiam pa-
 rit: quidquod speciales observationes testantur, quod
 fœminæ *juniores*, *plethoricæ*, *calidioris* temperamenti, *dy-*
senteria aliquando afflictæ, ob hanc, licet *optime* superatam,
 in *futurum* ad *hæmorrhoidales* afflictiones disponantur;
 id quod etiam valet de fœminis, quæ diarrhœis *biliosis* re-
 petitis correptæ & paulo *acerbius* detentæ fuerent, in qui-
 bus tandem motus ad *menstruum* uterinum negotium per-
 tinentes, in *hæmorrhoidalia* loca exorbitant: quod si et-
 iam *male* menstruatis & subinde aliquatenus de *calidiori*
 temperamento participantibus fœminis, alia *purgantia*,
 aut clysmata & suppositoria *stimulantia* adhibita fue-
 rint, tunc eadem non penitus omnimode raro ab u-
 tero in *hæmorrhoidalia* loca sanguinis *affluxum* sive *regu-*
larem, ut plurimum vero *anomalum* seducunt: quando
 porro fæminæ *defectivo* mensium fluxu laborantes, *dieta*
 tamen admodum *nutriente* fruentes & in vita *sedentaria*

constitutæ, remediis *calidis* i. e. sanguinem valde *commoventibus* frequentius utuntur, tunc perinde hæmorrhoidales *molesti* conatus facile ingruunt & superveniunt: denique in variis *fæminis* *inconvenientia* fomenta & suffimigia ad *Mensum* promotionem adhibita aliquoties motus ita *invertunt*, ut in *aliena* & proximiora quandoque *hæmorrhoidalia* deflectant loca: Hæ considerationes viam sternunt, quo *Hæmorrhoides* in *Gravidis* ac *Puerperis* facilius tam quoad *signa*, quam quoad *causas* agnoscantur.

§. III.

Quemadmodum itaque Hæmorrhoides in *fæminis* multiplicibus occasionibus observatæ sunt & in *veritate facti* satis superque innotuerunt, ita præcipue *motus* & *fluxus* hæmorrhoidales, nunc *liberi*, alibi *coacti*, modo *leves*, mox *graves*, jam *salubres*, alioquin *molesti* & nocivi in *Gravidis* & *Puerperis* annotati sunt, qui *curatorem* attentionem & explicationem, imo directionem requirunt, quo *facilias* *fæminis*, in tali *statu* viventibus, *inconsueti*, aut *minus* proprii & congrui, aut multis *anomalicis* decursibus obnoxii motus in *præjudicium* cedere solent: quemadmodum *exorbitantes* & in *insolita* loca deflectentes commotiones sanguinis alias facilius in *detrimentum*, quam *emolumentum* vergunt; quam ob rem in genere Hæmorrhagiæ in *Gravidis* *sensibili* & provido dijudicantur affectu. quoniam eadem facilius & frequentius *minus* prosperos, quam salubres effectus post se trahere solent, hinc *attenti* medici *passim* tales Hæmorrhagias per modum *observationum*, tanquam rem *insolitam* atque raram commemorarunt, aliorumve iudicio commendarunt, quando eadem aut *nullum* damnum attulerunt, aut potius *æquale* commodum contulerunt: Et sicut in præcedentibus indicatum fuit, quod in *sequiori* sexu negotium *hæmorrhoidale* cum *Mensibus* alternare soleat, ita providi præctici

Ætici prohibuerunt, ne *mulieres Hemorrhoidum apertioni adsueſtant, indeque Menſtrua purgatio cum ſterilitatis periculo ſupprimatur* vid. *Bened. Sylvaticus Conf. & Reſp. Cent. 4. conf. 100. p. 383.* quare viciffim *Avicenna lib. 1. ſen. 4. doct. 5. c. 3. p. 194. & lib. 3. ſen. 17. tr. 1. c. 2. p. 844.* ut & cum eodem omnes reliqui attenti & periti practici in Fæminarum Hæmorrhoidibus, *providam Menſium promotionem commendant*: hinc quæſtio illa in medicina mota & ventilata fuit, *an mulierum purgationi hæc per hæmorrhoides evacuatio equiparanda?* vid. *Frommannus de Hæmorrhoidibus Part. 1. probl. 30.* quidquod *Experientia* docet, quod Hæmorrhoides interdum cum muliebri fluxu *ſimul* oriantur, id quod recensuit & ſuo calculo illustravit *Frommann. l. c. Part. 1. probl. 29.* conſentientibus *Sennerto, Wedelio, Bartholino*: viciffim etiam Practici teſtantur, quod Hæmorrhoides aliquando Menſium *ſuppreſſionem tollant*, uterumque *ſæcundum* reddant, id quod ex *Hier. Fabricii* teſtimonio allegavit *Frommannus Part. 2. probl. 36.* Ex hætenus dictis vero illud indicare voluimus, quod Hæmorrhoides in fæminis *ut plurimum* libero & legitimo Menſium ſtatui *quadantenus* aliquod præjudicium afferant, hinc in Gravidis illi motus hæmorrhoidales facile cum *anomalico* Menſium ſtatu conſpirare ſolent: ſicut vero porro *Menſium anomalix* in Gravidis valde ſunt *ſuſpectæ, irregulares* etiam commotiones ſanguinis in Puerperis *perinde omninoſe* ſunt, ita Hæmorrhoidales motus in Gravidis & Puerperis facile de *anomalicorum Menſium* affinitate ſuſpecti evadere poſſunt: ne vero unquam illi motus *indiscriminatim* æſtimentur & dijudicentur, dum aliquando *aliquid* ſalubritatis illis ad & ineſſe poteſt, hinc *perito & provido* ſcrutinio illi inquirendi & *comparandi* ſunt: ad minimum illud facile pateſcit, quod primo in Gravidis & Puerperis *urgens & turgens* plethora ſit *nociva* atque multarum calamitatum *cauſa & mater*; deinde quod

quod in *mediocriter* plethoricis & quibus sanguis *onere non est*, sub Graviditate Hæmorrhagia succedere haud debeat, quia *accremento* fœtus illa valde præjudicat & subinde naturam ad *Abactionem* disponit & allicit; porro quod in Puerperis sanguinis purgatio ex *utero* absolute *necessaria* sit, quæ si *deficit*, non modo hac sua *carentia* eximium *periculum* portendit, sed & si *anomalicæ* commotiones & eluctationes sanguinis superveniunt, eo *ominosior* tunc redditur totus *fœminæ* status: quare per *Hæmorrhoides* in Puerperis directè, *proprie* & proxime *uterus* haud purificatur, quin potius si illæ *prodige* fluunt, uteri *mundificationem* & *tempestivam* consolidationem, ob sanguinis majorem *declinationem* in *aliena* loca, impediunt: quid quod *aliunde* provocati motus *hæmorrhoidales* reliquum *legitimum* Lochiorum successum valde *turbare* possunt, imo actu etiam solent, quando multi *spasmi*, irregulares *congestiones* atque *dolores* eximii concurrunt.

§. IV.

Sed dum jam Hæmorrhoides in Gravidis & Puerperis *speciali* studio explicare cogitamus, non inconsultum esse ducimus, quando nonnulla *probata* suffragia *peritorum* Medicorum producere digna judicamus, quibus testamur, quod hæc observatio non *levi* penitus animo æstimata & tractata fuerit, unde ab attentis practicis illa semper *selecto* studio annotata & commendata inclaruit: Tales Hæmorrhoides in Gravidis recensent *Hollerii Scholiastes ad cap. 55. lib. 1. de morb. intern. Schenckius lib. 3. tit. de Hæmorrhoidibus obs. 9. A. N. C. dec. 1. an. 4. p. 299. an 3. obs. 22. an. 6. obs. 63. dec. 3. an. 6. app. p. 99. ad obs. 22. Rondeletius lib. 3. c. 23. qui confitetur, quod difficulter* parientibus hæmorrhoides oriantur: porro *Zac. Lusitanus M. P. H. Lib. 1. hist. 32. obs. 27. sub titulo Nonimestris epilepsia correpta, birudinibus sedi applicitis, curatur*, hanc commemorat *historiam*:

riam: femina Gravida nonimestris, carnosæ & juvenis, ex consueta hæmorrhoidali vacuatione diu suppressa, in gravissimam incidit epilepsiam, qua cessante melancholicum patiebatur delirium: hæc præter acria enemata & partium inferiorum diversiones & sectas in utroque talo venas, non nisi hirudinibus sed iter applicitis convaluit & felicissime peperit: tales conatus & molestias hæmorrhoidales in Gravidis confirmant *Mauriceau lib. 1. c. 18. Welschius im Heb. Ammen Buch Part. 2. c. 26. & Part. 3. c. 15. Ettmullerus in Praxi ubi Mulierum Morbos tractat Sect. 6. art. 19. c. 3. Zwingerus in Theatr. Prax. Med. tit. Gravidarum symptomata p. 455. ubi de tumore hæmorrhoidali ultimis gestationis Mensibus occurrente differit: Sennertus Prax. Lib. 4. Part. 2. Sect. 5. c. 5. Bonetus in Polyalthæ Lib. 5. c. 25. p. 258. Frommannus de Hæmorrh. Part. 1. probl. 29. Franckenau dissert. de Hæmorrh. & Satyr. Med. p. 449. 450. qui illa allegat, quæ Frommannus annotavit, Corbejus in Gynæceo, Ballonius de virginum & Mulierum morbis, de Heredia Tom. 4. Opp. de Morb. Mulier. & gravid. Primirosius de Morbis Mulierum, Lud. Mercatus in Gynæceo, & Sebitzius de Hæmorrhoidibus, Duxetus annor. Lib. 1. c. 55. Hollerius de morb. intern. qui singuli aliqua de Gravidarum Hæmorrhoidibus vel fluentibus vel intumescantibus & stagnantibus proferunt: Sed neque Puerperæ ab ejusmodi motibus, conatibus & ipsis plane fluxibus hæmorrhoidibus penitus immunes, quin interdum iisdem evidentius & eminentius subjectæ sunt, cujus observationis varia subinde testimonia ex experientia medica occurrunt, qualia hoc etiam loco & ordine allegare lubet: *Forestus Lib. 3. obs. 5. reminiscitur læminæ, quæ fere semper in Puerperio Hæmorrhoidum dolores passa fuerat: ita etiam Swalbe in disquis. therap. p. 117. testatur, quod ex defectu Lochiorum, aut Mensium hæmorrhoidales venæ aut intumescant, aut aperiantur, quæ suffragia proferunt Frommannus & Franckenau loc. citatis,**

C

A,

*A. N. C. dec. 1. an. 3. obs. 22. p. 53. & a Rondeletio l. c. qui difficilem partum accusat, conf. etiam Mercatus de Morbis Puerperarum & Ranbinus tr. de morbis ante partum, in partu & post partum: neque plurimorum attentorum & peritorum practicatorum testimonia deesse possunt, siquidem hæc observatio alias in communem massam thematis in abstractiori sensu considerati de Hemorrhoidibus Fæminarum conjecta fuit; sed dum nos præfenti labore tales observationes dispescimus & in classes congruas redigimus ac distribuimus, ita seorsim etiam hæc peculiaris suffragia inculcamus: hisce vero selectis præmissis observationibus aliquas selectas conformes & connexas animadversiones practicas apponere lubet & quidem unam quæ Graviditatis statum respicit, dum in *A. N. C. dec. 1. an. 4. app. p. 281.* recensetur historia, ubi fæmina extra imprægnationis terminum Menstruis laboravit Hemorrhoidibus, præter concurrentem Menstruum fluxum sexui proprium; quando vero fæmina illa imprægnata fuit, tunc Hemorrhoides una cum Mensibus cessarunt: altera observatio allegatur a Smetio in *Miscellaneis Lib. X. p. n. 568.* quæ Hæmorrhoidum fluxum in muliere lactante enarrat: Interea priores observationes aliquot exemplis augere & illustrare possemus si in *Casibus* recensendis diu immorari animus esset: interim unam historiam de Gravida, alteram & puerpera brevibus commemorare placet: illa etiam extra ingravidationis statum hæmorrhoidales experiebatur conatus, qui sub Graviditate eo immoderatiores & cum fluxu atque alternante protuberantia ardente & urgente tanto acerbiores in fæmina quadam generosioris profapiæ calidioris temperamenti & luxuriosi vitæ generis, erant: hæc post præmaturam Lochiorum cessationem, vehementioribus motibus hæmorrhoidalibus affligebatur, qui præter paucam sanguinis evacuationem tanto graviores furores & ardores formabant & tandem in purpuram aliquam periculo-*

culo-

culosam transiebant: suffecerit itaque in biga hac casum practicum, quam facile pluribus augere possimus, acquiescere.

§. V.

Ordo praesentis tractationis ducit nos ad *Historicam* hujus thematis explicationem, in qua *primo* loco de certis ac *peculiaribus* circumstantiis, in *subjectis* concernendis, verba quaedam facere lubet: Faeminae itaque quae sub *Graviditatis & Puerperii* statu *haemorrhoidalibus* motibus obnoxiae redduntur, sunt *communiter* concitatae & *inflammatae* indolis, *indignabundis* & *imperiosis* animi affectibus deditae, in varias alias *impetuosas* & immoderatas animae operationes pronae, aliquando *luxuriei & libidini* vel cogitationibus vel actibus indulgentes, in actibus *matrimonialibus* copulae carnali valde *estuose* aut immodicae, iisdemque sub *Graviditatis* statu *frequentius* deditae, subinde etiam eminentius *plethoricae*, strenuis conatibus *haemorrhagicis* obnoxiae, *largiori* & promptiori *Mensium* successui antehac adsuetae, sicut de illa foemina cujus *A. N. C. in dec. 1. an. 6. obs. 63.* reminiscuntur recensetur, quod *quinto* aetatis anno Menstruum fluxum fuerit passa: quae porro dietae *plene, spirituose & voluptuarie* addictae sunt, quae frequentioribus *corporis & sanguinis* praecipue commotionibus operam dant, quae interdum *medicamina calefacientia* stomachica, uterina & emmenagoga usurparunt, imprimis copiosa *crocata & castorina*, cruda & larga *aloetica, sulphurata*, oleosa, resinosa, Elixiria *Uterina*, pilulas *communes* aloeticas, Elix. P. P. balsam. sulph. & harum qualitatum alia, quae sanguinem valde *commovent* & ad impetuosas commotiones *haemorrhagicas* disponunt: quae sub *Graviditate* praedictae dietae & talium medicaminum usum continuant, quae porro liberaliori *vini exotici* generosi ingestione, sanguinem valde *impellunt*, quae ex *hereditaria* dispositione *liberalioribus* commotionibus *haemorrhagicis*

gicis sunt subjectæ, quæ præter *temperamentum* calidum & plurimas prædictas qualitates *alvum* aliquoties *sensibilius* stimulo majori provocant: quæ sub *inordinato alvi* successu *communes* compositiones aloeticas, aut clysmata & suppositoria *acria* & *stimulantia* adhibent, quæ in *Uteri* afflictionibus fomentationes *stimulantes*, usurpant: quæ præterea repetitis *biliosis* alvi fluxibus tam *extra*, quam *intra* ingravidationis statum vexantur, quæ *siccitate* alvi laborant, adeoque cum *operosa* enisione excretionem *alvi* adjuvare debent, quæ ob *acriorem* excrementorum & humorum qualitatem in locis *sedalibus* frequenter *pruritus*, ardores & molestias experiuntur, quæ ob *temperamenti* & *vitæ generis* rationem *fortioribus* motibus, *Mensium* successum promoventibus, adsuetae fuere; quæ tanto magis ad *hæc* commotiones hæmorrhoidales *sub* Graviditate & Puerperio disponuntur, quando *extra* talem statum *hæmorrhoidales* motus fuerant perpessæ, quæ *sub* prægressa ingravidatione cum euphoria *Menstruum* fluxum aliquoties expertæ, qui *sub* præsentis graviditate *deficit*, adeoque in *alias* jam vias deflectit: quæ *grandiorem* gestant embryonem, qui sua *mole* libero sanguinis progressui multam injicit remoram; in quibus foetus magis *posticam*, quam anticam abdominis regionem implet, adeoque *venas hæmorrhoidales* in & externas aggravat, proptereaque in *regionibus* & *locis* hæmorrhoidalibus infarctui & *stagnationi* sanguinis facilem ansam præbet: quæ *sub* Graviditate alia *et alia* subjecta aut *dietetico*, aut *medico* scopo frequentius & copiosius ingerunt, quæ *Hæmorrhoides* impellere possunt & solent: quæ *sub* *minori* etiam foetus mole, tamen *multum* sanguinis colligunt & per prædictas varias circumstantias diversis impulsibus & *commotionibus eluctatoriis* subjiciuntur: quæ *sub* *plethorico* suo statu, temperamento *calido* & luxurioso vitæ genere aliquoties *colicis* torminibus affliguntur: Multæ ex hæcenus allegatis circumstantiis

stantiis etiam *Puerperas* attinent, quæ & quando *hemorrhoidalibus* talibus motibus, fluxibus & molestiis submit-
tuntur: in quibus seorsim adhuc notare convenit, quod
difficilis ac laboriosus partus prægressus, *Lochiorum im-*
minutus successus aut suppressio, pertinaciores dolores
post partum perseverantes, *tenesmi*, graves partium mulie-
brium *intumescentiæ* & connexæ *repressiones* sanguinis in
vicinas alias partes & regiones, *alvi siccitas* & concurrens
anxius desidendi conatus &c. in talibus puerperis obser-
ventur, quæ dehinc *hemorrhoidalia* illa pathemata expe-
riuntur: Hæc principales qualitates in subjectis, præ-
sentis thematis, sub sedula observatione colligere & ad ul-
teriorem pathologicam & therapeutica applicationem
ducere decet; siquidem in iisdem *certæ, solidæ* & eviden-
tes etiam causæ hærent, quæ ad *Hæmorrhoidales* motus in
Gravidis & *Puerperis* disponunt.

§. VI.

Hæmorrhoidalis itaque status in *Gravidis*, quoad *Hi-*
storicam ejus deductionum pro differentia aut *fluentium*
aut *molientium* aut *stagnantium* *Hæmorrhoidum* sequen-
tes complectitur circumstantias: *erumpunt* itaque in *ali-*
quibus *Gravidis* *Hæmorrhoides* *primis* præcipue impræ-
gnationis factæ *Mensibus*, quo tempore *menstrui* fluxus
vices subeunt & si *moderate* procedunt, *plethoricas* fœmi-
nas omnino *levant* atque a variis *molestiis* præservant, un-
de *salubritatem* suam facile produunt, siquidem per *paucos*
dies continuant & in *moderata* sanguinis fluxione & eva-
cuatione acquiescunt, licet *consuetæ* commotiones & sen-
sationes, quæ *alibi modicum* *Hæmorrhoidum* fluxum co-
mitari solent, etiam in *Gravidis* concurrant: & quando
extra ingravidationis statum alioquin sanguis per *hunc*
fluxum se purgavit, modo totus processus *placidus* fuerit,
tunc *recurrens* hæc *Hæmorrhagia* nihil mali portendit:
quando vero in *aliquibus* *Gravidis* aut *ægrius* erumpit, aut

impeditius & parcius succedit, tunc indolentiores & *gravior* molestias una affert, *Gravidis usitata* pathemata auget & *exacerbat*, nec non ad *abortum* plane disponit; inde *uteri & intestinorum* spasmus concurrunt, sanguis *ominosis congestionibus & ebullitionibus* subjicitur, organa *quædam* abdominis *majori* sanguinis copia opplentur insuperque angustia, torsiones, alvi & urinae turbæ &c. invitantur: quamobrem talis *impeditus* *Hæmorrhoidum* successus cum gravissimis *spasmis*, per *abdomen* grassantibus, alternat, internos ardores, aut aliquando *synoptico-emeticas* afflictiones in consensum trahit: concurrunt quandoque *prejudiciosi* tenesmi & anxii conatus ad desiderandum, quæ singula pathemata *anomalicis* motibus, *hæmorrhoidale* negotium respicientibus, nituntur: & hic *posterior* status *neutiquam* *Gravidis* fructuosus, quin verius *ominosus* existit: ut plurimum *apertæ* tales *Hæmorrhoides* solito *frequentiore* stimulum exonerandi alvum inferunt, qui tanto magis molestus & *suspectus* est, quando citra *actua-*lem evacuationem alvi, in *nuda* conatu subsistit; evenit etiam, ut in *adstuetis* fœminis, *Menstruis* etiam periodis aut legitimis, aut difficilis *Hæmorrhoidum* fluxus *primis* *Graviditatis* temporibus invadat atque recurrat, qui sub tali qualitate tanto *circumspectius* dirigendus est: quo *diutius* vero in ipsum *Graviditatis* terminum continuat, eo magis *suspectas* convocat afflictiones & a salutari scopo, successu & affectu abludit: neque desunt exempla, quæ hujus fluxus invasionem *ultimis* gestationis temporibus confirmant: ita *D. D. Presidi* hic loci obtigit casus in *juniori* adhuc, plurium tamen infantum fœmina, quæ *medio* *graviditatis* tempore *largam* hæmorrhoidalem profusionem *citra* ullum tamen damnum perpessa fuit, modo illam *colicæ* quædam torsiones comitabantur & aliqualis *virium* languor consequebatur: eadem etiam fœmina *primo* *in* *gravidationis* *Mense*, *uterinam* *menstruam* purgationem subiit

subiit, altero hæmorrhoidalem, tertio iterum menstruam, quarto vero finito, circa quinti initium denuo larga contingit hæmorrhoidalis evacuatio & sic hic lusus sanguinei purgaminis acquievit: *Molimina* hæmorrhoidalia, quod attingit, tunc eadem paulo frequentius annotantur, ac actualis fluxus, siquidem talia interdum a primis gestationis terminis, usque in ultimos repetunt & corripunt, nunquam vero quiete decurrunt, quin magnas faceffiant molestias; etenim aliquando in interioribus corporis regionibus suas exercent vexas, aliquando in externa hæmorrhoidalia loca emigrant, ubique vero dolorificis tensionibus, stricturis, alvi sensibilibus incommodis, tenesmis, ardoribus, colicis molestiis, lancinatoriis & punctoriis intestino recto obviis cruciatibus, appetitus turbis, virium languoribus, somni perversione, extremitatum horripilatione, pedum torpore, nauseabunda molestia &c. se produnt: tandem etiam stagnantes Hæmorrhoides, præcipue circa ultimos gestationis Menses irruunt, interim sub alvi duritie & insolita strictura primis etiam imprægnationis terminis occurrere solent, quare interdum ad imprægnationis signa referri solent: non rara hæc est Gravidarum afflictio, unde communiter ab illis qui Gravidarum Morbos explicarunt, recensetur, siquidem protuberantiæ illæ sanguinæ in locis hæmorrhoidalibus aliquando cum interdum sine motibus hæmorrhoidalibus magnas vexas infligunt.

§. VII.

Nunc in Puerperis hæmorrhoidales affectus & afflictiones perlustrabimus & quæ singulares animadversiones ex Historia medica in iisdem occurrent, indicabimus: rarius quidem actualem Hæmorrhoidum fluxum experiuntur Puerperæ, dum Lochiorum fluxu in hoc statu ordinarie se purgat uterus, cujus impeditus fluxus in sæminis plethoricis, sensibilibus & calidioris temperamenti facilius & frequentius in acutos aut inflammatorios febriles affectus degenerat: inte-

interim aliquando evenit, ut *fæminæ*, quæ *ante hac* motibus *hæmorrhoidalibus* obnoxia fuerant, nunc sub *imminuto*, aut *suppresso* Lochiorum fluxu, *hæmorrhoidali* commotione & purgatione corripiantur, qua *deficiente* sanguinis evacuatione *pristinus compensatur* defectus, in quo statu iterum *legitimus* Hæmorrhoidum successus illa *periculosa* avertit & *intercipit* pathemata, quæ alioquin ab ominosa Lochiorum *suppressione* ortum trahere solent; quando itaque sub *prædictis* circumstantiis Hæmorrhoides *moderate* fluunt, *utilitate* sua haud destituuntur: interea in Lochiorum *Suppressione* in talibus *fæminis* facile ingruunt mitiores *dolores* pressorii ac tensorii, una cum tenesmis & urgente ad desiderandum conatu: accidit vero, ut sub tali rerum facie aliquando *largius* Hæmorrhoides fluant, siquidem alias *vicarie* Hæmorrhagiæ modum & moderamen interdum *excedere* solent, qualis *prodigus* sanguinis fluxus deinde varia alia *incommoda* affert & *salutarem* decursum atque effectum fallit: interim etiam evenit, ut quandoque hæmorrhoidalis fluxus, Lochiorum defectum supplens, cum multis *angustibus* & urgentibus *Colicis* cruciatibus succedat, quemadmodum in Puerpera quadam *Dn. D. Præses* hunc observavit dolorem, ut post triduanum Lochiorum successum Hæmorrhoides cum multis doloribus per octiduum continuaverint, sed post longam demum moram, circumactis aliquot septimanis, hæc *fæmina* quadantenus viribus necessariis instructa convaluerit: exinde liquet quod *hæmorrhoidalis* hic fluxus etiam in *Puerperis* variis *anomaliis* sit subiectus, quæ propterea *reliquo* Puerperii statui valde sunt *præjudiciose*: quid quod *exempla* docent, quod post *operosorem* partum in certis *fæminis* Lochia & Hæmorrhoides *simul* fluxerint, sicut interdum *Menses* & Hæmorrhoides uno eodemque tempore procedere solent: quando vicissim sub Lochiorum suppressione Hæmorrhoidum fluxus *difficilius* erumpit & *parcius* succedit, tunc varia coincidunt

cidunt *pathemata*, præcipue spasmodica, semi convulsiva quasi hysterica, cum multa inquietudine, abdominis regionem affligente & angustante, conjuncta, turbulentam etiam alvi commotionem & evacuationem inferentia, suspectum ardorem, sanguinis orgasticum, aut plane febrilem motum, continentia & multis modis minus prosperum successum promittentia: Neque penitus in Puerperarum afflictionibus *molimina* hæmorrhoidalia incognita sunt, quæ perinde *anomalum* Lochiorum statum in *certis* fæminis quandoque comitari solent, sed quæ *molimina* etiam variis *anomalis* successibus sunt obnoxia, dum *internis* & *externis* molestiis affligunt, adeoque *salutari* effectu & eventu destituuntur, imo hi *vani conatus* hæmorrhoidales ut plurimum *acerbius* fæminas affligunt, quam *prædicti*, anomali quamvis fluxus, siquidem interdum in *confinia* hæmorrhoidalia, motus, *Lochiorum* fluxum prosequentes, *impetuosiori* vehementia decumbunt, proptereaque *periculosiores* affectus *complicatos* spastico-convulsivos, congestorio-inflammatarios, orgastico-febriles, stagnatorio-gangrænodeos, aut sphacelosos post se trahunt: unde sub dolorum *sensibiliorum* graviori accremento motus, Lochiorum *promotionem* concernentes, aut *vicaria* evacuatione prosequentes & compensantes, magis *perturbantur*, afflictæ vero Puerperæ *viribus* plus destituuntur: sub tali calamitoso statu concurrunt quandoque cardialgiæ syncopticæ, palpitationes cordis, maxime indolentes stricturæ in mesenterio, mox pertinaces alvi occlusiones, mox molesti & vani conatus alvinam excretionem urgentes, modo tenesmi cum lancinatoriis ani doloribus conjuncti, quibus se se aliquando valde affligentes Rhagades sociant, quæ sub concurrente motu congestorio aut in inflammatorium affectum, aut in perniciosam degenerant ulcerationem: frequentius vero Puerperæ experiuntur *tubercula* in hæmorrhoidalibus locis cum eximiis doloribus stipata, quæ

D

ali-

aliquando *extra* affinitatem *reliqui* negotii hæmorrhoidalis invadunt, interdum vero ob *sensibiles* dolores motus hæmorrhoidales, in & externæ proſapix, *provocant*, & hinc *tanto* gravioſorem excitant afflictionem: tales *intumeſcentiæ* in locis hæmorrhoidalibus sæpe *reliquum legitimum* lochiorum fluxum comitantur, interim per *concurrentes* graviores & *sensibilioreſ* dolores facile motum ſanguinis circa *uterina* loca *turbare* & avertere poſſunt, ut *anomalicus* ſtatus ſe *Lochiorum* ſucceſſui jungat, indeque *duplicatum* oriatur malum: & huic ſatis moleſtæ afflictioni communiter irregularis alvi ſucceſſus ſe conjungit, hinc modo ſuſpectæ flatulentix, modo inteſtinorum torſiones, modo anxii conatus excretorii & alvum exonerantes ſuperveniunt, quæ eximiam malorum catervam Puerperis admodum inimicorum accumulanti.

§. VIII.

Tradita hæcenus *Historica Hæmorrhoidum in Gravidis & Puerperis* delineatione, proximum nunc erit, ut aliquas obſervationes, quæ ad *Prognosticam* hujus thematis conſiderationem pertinent, ſubnectamus: quare ſciendum quod Hæmorrhoides ſub graviditate aut Puerperio *moderate* fluentes, *nihil per ſe* damni afferant, quin potius *ſalubres* exiſtant, quando vel *antea* ejusmodi ſæminæ *talìa* purgamina hæmorrhoidalia cum *fructu* expertæ ſunt, vel ratio *diætæ, temperamenti, ſtatus plethorici, aliarumque* connexarum circumſtantiarum eadem excuſant: quemadmodum itaque in *plethoricis Gravidis* aut *opportuno* Menſium fluxus, *aliquandiu* continuatus, aut congrua *artificialis* ſanguinis *ſubtractio* non exiguam confert *opem*, ita harum evacuationum *vices legitimus* Hæmorrhoidum fluxus aliquando in Gravidis ferre ſolet: quando etiam Lochiorum *imminutionem* aut plenariam *ſuppreſſionem modicam* & tranquilluſ Hæmorrhoidum fluxus excipit, *bonum* omnino ſignum eſt, inde enim communiter *periculosa* & *periculo-*

nicioſa illa *conſectaria* præoccupantur, quæ prædictas Lo-
 chiorum *turbas* comitari ſolent: quotieſcunque tamen
 aut in Gravidis aut Puerperis *exceſſivus, ſimultaneus & im-*
petuoſus eructat fluxus hæmorrhoidalis, toties inde *nulla*
 ſalubritas promitti & expectari poteſt, quin rectius prava
 prædicenda & metuenda ſunt conſectaria: porro *diffici-*
lis, parcus & dolorificus fluxus Hæmorrhoidum non modo
nihil levat, ſed & varias *connexas* afflictiones, Graviditati &
 Puerperio admodum *præjudicioſas*, provocat: quando
 præterea hic *extraordinarius* ſanguinis fluxus cum *acerbio-*
ribus commotionibus ſanguinis *orgaſticis*, deinde *congeſto-*
ris & ſpasmoticis conjunctus eſt, tunc vel *Abortus* metuen-
 dus, vel in *utero ſuſpecta* pathemata extimeſcenda ſunt,
 quæ vulgo vocant *Mutter-Gräß*, qualia ſunt *convulſiva*,
 cum pernicioſa humorum *ſtagnatione* conjuncta: quando
 Graviditatis atque Puerperii ſtatui *extra conſuetum* mo-
 dum atque ordinem hæmorrhoidales motus *ſuperveniunt*,
 tunc iidem *facilius* in *anomalum*, ſi non plane *pravum*,
 quam commodum & bonum ſtatum inclinant, niſi *di-*
ſtinctæ qualitates *boni* moderaminis in tali negotio hæmor-
 rhoidali obtingant, ſiquidem alias in viris *primæ* Hæmor-
 rhoidum eruptiones *ſenſibilibus* quibusdam paſſionibus at-
 que *incommodis* ſtipata eſſe ſolent: quando porro hæmor-
 rhoidalis fluxus proxime *circa* tempus *partus* occurrit,
 tunc prudenter omnes circumſtantias peritus medicus
 deliberare & connectere debet, ſiquidem ſub *certis* reſpe-
 ctibus ipſe aut *proſicuus*, ſub aliis vero *nocivus* eſſe poteſt:
 etenim ſi in *fæminis plethoricis* ille *moderate* ſuccedit, tunc
 haud ſuſpectus exiſtit: id quod etiam judicandum eſt, ſi
 paucis *poſt* puerperium hebdomadibus in ejusmodi *fæ-*
minis, quæ præcipue aut *mature* obitu nato infante orba-
 ta ſunt, aut quæ *lactare* vel non volunt, vel non poſſunt,
 Hæmorrhoides *erumpunt & modico* tempore continuant:
 Quodſi vero *ſponte* motus hæmorrhoidales ſine fluxus *ſuc-*
ceſſus

cessu affligant, *vanis* conatibus se prodant, insuper multas *molestias* facessant, seorsim vero *ordinariarum* evacuationum turbas afferant gravesque dolores inducant, tunc & Gravidis & Puerperis hoc Hæmorrhoidum schema commodum conciliare haud potest: Quo *graviore* sunt furores & dolores hæmorrhoidales in talibus personis, eo certius ac facilius *sinistrorum* effectuum causa fieri solent, dum *reliquos* motus tam ad *ordinariam* vitæ œconomiam spectantes, quam ad *Graviditatis* & *Puerperii* statum necessarios & congruos valde pervertere & immutare possunt, unde non nisi *prava* consecutaria expectanda sunt: ob id *Sennertus Prax. Lib. 4. Part. 2. Sect. 2. cap. 5.* dicit: *Si Hæmorrhoidum fluxus adsit, ne dolor accedat cavendum, aut si adsit, is mitigandus, ne utero in consensum tracto, abortus sequatur.* Quando præterea *coactis* quodam modo *stagnationes* in locis hæmorrhoidalibus oriuntur tunc ejusmodi status sive *plus*, sive *minus* de reliquo processu hæmorrhoidali participet, *nihil* utilitatis promittit, sed præter dolorum intensissimorum comitatum varias alias *Graviditatis* & *Puerperii* statui præjudiciosas *turbas* & afflictiones causatur, id quod eo *majori* valore & certiori effectu contingit, quo magis *alvina* liberatio pervertitur & *impeditur*; ob id communi assensu authores tales afflictiones morbois valdeque ominosis pathematibus annumerant: quo *sensibiliores* fæminarum sunt naturæ, eo *graviore* & *deteriore* alterationes, ab ejusmodi *coactis* protuberantiis hæmorrhoidalibus metuendæ sunt, id quod etiam valet de fæminis *admodum* plethoricis: quo magis *calidum* temperamentum, mores *impetuosos* & vitæ genus *voluptuosum* est in talibus hæmorrhoidariis fæminis, eo facilius vel *fluxus* vel *conatus* hæmorrhoidales *suspectas* assumunt qualitates: quid quod *anomali* tales motus hæmorrhoidales, pertinentes *spasmos* involventes, ad *difficilem* partum & *connexa* *Lochiorum* vitia disponunt, siquidem alias *irregularis* motus

tus

tus sanguinis in abdomine & Gravidis & Puerperis valde inimicus est, dum illis proclivitatem ad *abortum*, his vero ad *laboriosum* partum, incongruam *uteri* purgationem aliaque gravia pathemata conciliat: quando porro fluxus & conatus hæmorrhoidales in talibus fæminis per qualescunque *animi*, *diætæ* & *regiminis* rationes *turbantur* & quidem vel *impelluntur*, vel *repelluntur*, tunc *damnum* inde expectandum eo *gravius* est: denique in genere sciendum, quod *quilibet* Hæmorrhoidum status in hisce personis *plus sensibilis* & *facilius offensionibus* obnoxius existat, quam in *aliis* subjectis. Et hæc quoad *Prognosticam* præsentis thematis explicationem sufficient.

§. IX.

Exposita itaque præsentis thematis Historia, excipit jam *Pathologica* hujus observationis deductio, in qua tradenda mox indicamus quod *formalis* ratio & velut *definitio* Hæmorrhoidum in Gravidis & Puerperis, quoad *nonnullos* respectus discrepet: ita enim *aliquando* Hæmorrhoides illæ sunt *salutaris* operatio naturæ, sanguinis *molestam* copiam, *Graviditatis* statui, aut *purgando* & *consolidando* utero læso aut *Lochiorum defectivo* successui præjudiciosam, *vicaria* quadam evacuatione imminuens: hinc in variis Gravidis sanguinis *plenitudo* valde est insensa, dum eadem & corpus *Gravidæ* & corpusculum *embryonis* aggravat, ne itaque *utrique* subjecto eminens superveniat *damnum*, non raro provida natura *rationali* directorio per *Mensiam* modicum, repetitum & opportunum fluxum ab hoc *onere* se liberat, proptereaque multa *incommoda* intercipit, siquidem præcipue sanguis, qui alioquin, si *uberior* fuerit, *abdominis viscera* opplet & per regionem abdominis *ægrius* progreditur, nunc in hoc progressu *adjuvatur* subinde etiam *connexæ* naturales se & excretoriæ functiones pro noventur & negotium *formationis* in utero *indubio* effectu allevatur: quo magis itaque hic processus

moderate atque placide decurrit, eo *meliozem* & certiozem usum ipse promittit; quando vicissim hic actus, ad *salutarem* etiam talem scopum directus, *impedit*, aut *inordinate* procedit, tunc *incongrue* hæ qualitates *salutarem* exitum sufflaminant & *contrarios* plane effectus, a principali destinatione judiciose separandos & discernendos, provocant: tanto magis vero talis *vicaria* operatio *salutem* naturalem promittere potest, quando *alioquin* quædam subjecta qualibuscunque etiam *congruis* causis atque respectibus in hanc *hæmorrhoidalem* profusionem inclinant, aut quando sub *Mensium restititione*, urgente tamen sanguinis *quantitate* hanc e *vicinia* succedentem evacuationem moderato experiuntur tramite: ob id facile liquet, quod *vani* & turbulenti spasmus *varius* ac difficilius, uti in genere, ita seorsim in talibus sceminis hæmorrhoidalem fluxum causari queant, qui rectius per simplices & evidentes leges *physico-mechanicas* fluxum sanguinis impedire & cohibere deberent, siquidem vel per *spasticas* commotiones sanguis plane *alioquin* premitur, quo minus per arteriolas, aut venulas *erumpere* queat, vel *ubicunque* jam actualis *apertura* præsto est, ibi quotidianis experimentis *oppressio* hæmorrhagiarum ab iisdem *spasmodicis* motibus facile derivari potest; & mirum subinde esset, cur æque fortuitus & *turbulentus* ille spasmorum effectus *illas* venulas dilaceret & *dirumpat*, ex quibus sanguis tali *proportionato* statu extravasationem subire possit, ut denique *extra* corpus sanguis ille extravasatus *effluat*, neque in abdominis cavitationem illa diffusio contingat, quæ *posterior* extravasationis species per rationes *physico anatomico mechanicas* longe facilius contingere posset, quam prior: Tale salutare itaque naturæ institutum hoc cum *aliis* rationaliter susceptis operibus *humanis* commune habet, ut aliquando *prospere* succedat, exeatque, interdum vero ob *multifaria intervenientia* impedimenta salutari suo eventu *desinit*.

destituatur, ob quod contingens haud confestim tale *rigorofum* iudicium, aut rectius *præjudicium*, assumendum & declamandum est, quasi processus hæmorrhoidalis aut *absolute* tumultuarius & perniciosus, aut non nisi *fortuito* salubris existat, quod iniquum conclusum illi imprimis decernunt, qui ex *curiositatis* & otiosæ novitatis fervore & studio nihil rectum esse putant, nisi quod *tantum* & *unice*, *posthabitis* reliquis rationalibus respectibus & causarum nexibus, *physicis* contemplationibus, si non verius *speculationibus*, falsis suppositis, lepidis assimilationibus & per crines contractis aut a baculo ad angulum concludentibus applicationibus respondere videtur: Proinde in tali negotio hæmorrhoidali singularis illa *naturæ* providentia occurrit, ut dum sanguis ad vasculorum quorundam *uterinorum oscula* erumpit, inde forte *teneriori* & *sensibili* embryoni aliqualis suspecta *alteratio* accidere possit, ita ex *alio loco necessaria* talis sanguinis *ventilatio* instituitur, qua *specie* Hæmorrhagiæ nihilo minus *interna* abdominis viscera a *molesto* & copioso sanguine liberantur, ne in uteri confiniis *urgens* status plethoricus multas procreet afflictiones, adeoque pene *aliunde* uterus ad suspectam sanguinis exonerationem adigatur, de quo statu germani in proverbio dicunt, das Kind zu samt dem Bad ausschütten, id quod contingit, quando talis *uteri* hæmorrhagia cum subsequente *abortu* succedit: quare *providæ* plane ratione natura, quandoque utero *parcis* & extra consuetudinem talem processum instituit. qui *aliis* actionibus humanis exacte *conformis* est, neque in hac formali consideratione ullam vim patitur

§. X.

Cum hac *naturæ* operatione conciliandæ porro sunt *ille* causæ, quæ & generali & speciali respectu ad *sanguinis* evacuationem sub *Graviditatis* & *Puerperii* statu disponunt: huc itaque quadrant illæ *causales* considerationes, quarum

quarum §. 5. mentio facta fuit: *generalis* enim status *plethoricus*, qui proinde sub *Graviditate* augetur & in *Puerperio* adhuc urget, tanto magis si vel *Lochia parcius* succedunt, vel sub *fortiori* & laboriosiori Partu *præfens* sanguinis *plenitudo* valde *commota* fuit, nec non quando ex *dieta*, *regimini*, *temperamenti*, *morum*, *affectuum*, *consuetudinis*, *vite generis*, &c. concursu & efficacia *præfens* *uberius* sanguis valde *exagitur*, hæmorrhoidalem talem impulsum atque conatum *invitant*, quod tanto facilius in *ejusmodi* subjectis contingit, quando *internæ* talia alimenta & medicamenta præcipue *liberalius* & *frequentius* ingesta fuerant, quæ *stimulum* ad commotiones hæmorrhoidales ministrant, *extrinsecus* vero *ejusmodi* *fomenta* uterina adhibentur, quæ simul in *loca hæmorrhoidalia* largiorem *affluxum* sanguinis invitant, quare ob *internum* generalem sanguinis *impulsum*, sed & ob *in* & *externam* viarum hæmorrhoidalium *stimulationem* facilius hi conatus hæmorrhoidales insultant, qui vero vicissim adeo *irregulares* aut impetuosissimi sunt, prout *irritamenta* inducta *majoris* fuerit efficaciam: quod si itaque aliquando in quibusdam *fœminis* sanguis in sua consistentia fuerit *spissior*, impulsus vero atque *invitatio* hæmorrhoidalis *validior*, tunc loco *facilioris* eruptionis & fluxus, molestæ & dolorosæ superveniunt *protuberantia* & *cæci infarctus* in locis hæmorrhoidalibus, quos ob hanc *occlusionem* & difficiliorem eruptionem semel *commota* natura ab *intra* & a *tergo* velut impatientioribus & *vehementioribus* prosequitur commotionibus *eluctatoriis*, ut propterea in *ejusmodi* *fœminis* ob *propositas* rationes totus processus hæmorrhoidalis *anomatus* & præjudiciosus evadat: Et sicut alias *uterus* cum hæmorrhoidalibus locis per *venas hypogastricas* (velut diserte testantur authores *vid. Hollerius Comment. in sect. 6. aph. XI. Heurnius Com. sect. 4. aph. 30. Frommannus de Hæmorrhoidibus Part. 1. probl. 29. Part. 2. probl. 36, Dn. D. Præses in tr. de Hæmor-*

Hæmorrhoides ubi de *Mensium & Hæmorrhoidum Consensu*, nec non de *Hæmorrhoidibus fæminarum* differit) *consensum* servat, *externæ* vero hæmorrhoidales venæ, quæ de propria hypogastricarum sunt, cum *internis* porro consentire solent & quidem non crasso *materiali* consensus argumento & nervo, sed per *motus* progressivi sanguinis regulas atque ordines, *interveniente* præcipue *naturæ* diætamine & *moderamine*, ita motus tales *excretorii* modo ad *internas*, modo ad *externas* venulas hæmorrhoidales diriguntur, modo ad *utrasque* simul applicantur, qui *posterior* deinde casus eo *graviolem* & variis *offendiculis* atque molestiis magis obnoxium sistit statum: interea ex prioribus, videlicet *internis* regionibus hæmorrhoidalibus *facilius* sanguis erumpit, ad *externa* vicissim vasa *facilius indolentia* illa tubercula hæmorrhoidalia oriuntur, ob illas rationes quas fusius *Illustris D. D. Stahlius & D. D. Præses* illis locis ubi *externas* explicarunt *Hæmorrhoides*, allegarunt, confirmarunt & applicarunt: tales *hæmorrhoidales* motus provocant etiam copulæ *carnales*, quando imprimis fœminæ *prædictis* qualitatibus præditæ sunt, dum per actus illos *libidinis* non modo generice sanguis *æstuosius* commoveatur, sed & ad *inferiora* corporis loca *copiosiori* affluxu provocatur, quæ causa *impulsiva remotiori* efficaciam tandem illud hæmorrhoidale negotium excitare potest; huc denique clysteres & suppositoria, *acrioribus* qualitatibus prædita, dum vias hæmorrhoidales sensibilius *stimulant*, contribuant, ut *concurrentibus* reliquis circumstantiis, tandem *molimina* illa hæmorrhoidalia irruant; qui singuli respectus in *Pathologia Hæmorrhoidum* verarum in *gravidis* notandi sunt.

§. XI.

Interdum *Hæmorrhoides* in talibus fæminis *aliam* induunt faciem, quando videlicet *passive & coacte* provocantur, hinc ratio *formalis* harum *Hæmorrhoidum* *discrepat*

E

pat

pat a prædicta specie motuum hæmorrhoidalium: quare quandoque ejusmodi molestiæ hæmorrhoidales proveniunt a sanguine in loca hæmorrhoidalia *copiosius* impulso, indeque *in carcerato*, qui tandem motibus *congestivis* & *exacte* hæmorrhoidalibus aliquando stipatus & sustentatus, iterum *resolvitur* & in *liberum* progressum redigitur, aut *aliquali* corruptionis specie (quod *deterius* est *confectarium*) aut *maturatione* superveniente alteratur, ut *pristinus* in *alium* plane statum convertatur: Tales Hæmorrhoides *coactæ* itaque consistunt in *stagnatione* aut *stasi* modo *majori*, modo *minoris* sanguinis in *locis* hæmorrhoidalibus: hæc occlusio sanguinis contingit a *violentiori* *impressione* sanguinis in hæc loca: hinc *Gravide*, quæ alioquin *facile* plethoricæ evadunt, quando *pertinaces* *alvi* stricturas patiuntur & sæpius cum vi & intensiori nisu ac *pressione* illius liberationem & *exonerationem* urgent, facile *sanguinem*, qui sub hoc statu *ordinatius* tam in *utero*, quam *ejus confinis* *largius* confluit, in loca hæmorrhoidalia *imprimunt*, qui dein ibi *subsistens* cruciatus *eximios* *pressionis* videlicet, *ardoris* *perennis* & *indefinentis* *stimuli* cum doloroso *tenesmo* conjuncti, causatur: proinde etiam evenit, ut *Gravide* multos *impuros* congerant succos, qui ex parte ad hæmorrhoidalia hæc loca una confluent, eademque *sensibilis* stimulant & hinc *majorem* sanguinis *affluxum* ad illa provocant, ut *dolores* augeantur & *anomalus* hæmorrhoidalis status promoveatur & confirmetur: simile quid evenit, quando sub *Graviditatis* statu vel *cruda* vel *copiosa* correctâ ingeruntur *Aloetica* remedia, quæ modo leniores, modo *graviores* *tenesmos* excitant, quos in *plethoricis* facile prædicti *tumores* in *locis* hæmorrhoidalibus sequuntur: idem contingit, quando circa *finem* gestationis ob *molem* uteri *proximius* *adjacens* intestinum rectum *comprimitur*, indeque tam *alvina* excretio, quam *promptus* & *ordinatus* sanguinis

guinis *progressus* per *vasa hæmorrhoidalia*, *impeditur*, quam ob rem ejusmodi sanguinis *stagnationes* in affectis locis oriuntur, quæ per *connexionem* in *vicinis* locis *reliquum* sanguinis *progressum* valde *impedire* & *malum malo* adaugere *adjuvant*: id quod etiam obtingit, quando *embryo* suo *situ* in uteri *postica* parte *majorem* occupavit *regionem*, quo *easdem* regiones cum *hæmorrhoidalibus* locis *coherentes* offendit & talia *obstacula* libero sanguinis motui per hæc loca *sternit*: quando præterea *plethoricas* fœminas *colici* cruciatu affligunt, *alvus* vero *pertinacius* *stricta* aut *sicca* est, interim vel *spontanei* *nisus* & *conatus* ad *desidendum* *urgent*, vel *multa* opera ejusmodi *apertiones* *promoveantur*, tunc & que facile *suspectæ* tales sanguinis *stagnationes* in *hæmorrhoidalibus* locis *accidunt*: quando *proximius* *ante* *partum* *spasmi* quidam utpote *spurii* & *exorbitantes* motus fœminas *vexant*, tunc iterum sub *irregulari* alvi *successu* tales *protuberantiæ* pene hæmorrhoidales *haud* vero fluxiones *oriuntur*: ipse *partus laboriosus*, sub quo *vehementer* sanguis in *tales* vias *impellitur*, causa talium afflictionum esse potest & solet, aut si *per partum* hæc *viæ* valde *enervatæ* sanguis vero in *illas* fortiori *pressione* *commotus* & *convocatus*, fuerint, tunc iterum *talis* *stagnatio* evenire solet: si *post partum* sub *impeditiori* Lochiorum *successu* dolores *spasmodici* *continuunt*, iidemque ex parte *aliqualem* intestinorum *tractum* occupant, tunc iterum *ab hac* causa affectus ille *stagnationis* sanguinis in *locis* hæmorrhoidalibus *provenire* solet: si *partu* *peractõ* excretioni alvi *aliquales* *superveniunt* *turbæ*, cum *molestis* *nisibus* & *tenesmis* *conjunctæ*, quæ *haud infrequentes* existunt, tunc etiam *hoc modo* molestiæ illæ in *locis* hæmorrhoidalibus *provocantur*: & quemadmodum *stagnationes* sanguinis *usitatus* *superveniuntibus* *acerbioribus* *congestionibus* sanguineis *ansam* præbent, ita in præsentia afflictione *non nuda* *passio*, i. e. sanguinis *in carceratio* *occurrit*, sed *tales* motus *superveniunt*, qui alio-

quin *libero* processui hæmorrhoidali quadantenus familiaris esse solent: donec vel aliqualis *eruptio* & consequens *ventilatio* & evacuatio *locorum* hæmorrhoidalium superveniat, vel *successive* sanguis incarceratus *resolvatur*, vel *inflammatorio* motu *discutiatur*, aut *aliter* tractetur, vel sub in & externorum adminiculorum concursu, *resorbeatur*, vel in ominosam quandam *corruptionem* delabatur: inde vero facile liquet, quod talis *perversus* status hæmorrhoidalis in Gravidis & Puerperis varias *alias turbas* afferat, quæ partim ab *anomala* illius qualitate, partim ab istius *præcurrente causa* evidentem ortum trahunt: Hoc *discrimen* in hæmorrhoidalibus talibus occupationibus & processibus prudens Medicus exacte nosse debet, quo *malos* eventus tempestive *avertere*, aut pravorum pathematum accumulationes mature *intercipere* queat, qualis ingenuus ille usus est, qui ex vera Pathologia in securam Therapiam redundat; quare etiam in hac præsentis observationis Pathologica deductione acquiescimus.

§. XII.

Dum hucusque *Hæmorrhoidale* negotium in *Gravidis & Puerperis* tam *Historice*, quam *Pathologice* explicavimus, ultima nunc restat tractatio, quæ *Therapeutica* est, in qua salutaria consilia & auxilia pro utroque Hæmorrhoidum statu indicabimus: etenim si fluxus hic *salutari* destinatione procedit, tunc omnino *congrua* commendanda sunt *consilia*, quo salutaris etiam *scopus* obtineatur, ne *perversa* methodo utilis illa *naturæ* operatio aut perturbetur, aut *opprimatur*: quod si vero vicissim pathemata talia hæmorrhoidalia aut *equivoca* fuerint, aut plane *nociva*, tunc perinde congruis consiliis & auxiliis *perniciosus* eventus solite *avertendus* est: quo vero iterum utrumque iuste succedat, periti artificis est, ut *inconvenientia* & magis infensa media & experimenta omittat, *proficua* vicissim ac idonea applicet; ob id hoc ordine primum quasdam *caute-
las*

las practicas indicabimus, quæ in præfenti casu indefessa cura observari & applicari debent: *Perniciosum* itaque est *qualemcumque* hæmorrhoidalem fluxum in hisce scæminis *repente* coercere & *suffocare*; a quo tentamine funesta facile oriuntur pathemata, quæ si in internis *inflammatoriis* affectibus non consistant, tamen enormes *spasticas* & *convulsivas* commotiones constituunt, aut subitaneos nobiliorum viscerum *infarctus*, cum celerius consequente interna *putredine*, aut summopere periculosos *Abortus*, aut præcoces & vehementes *congestiones* intra *pectus* & *caput*, aut *lethalia* molimina, *vomitum cruentum* concernentia, aut *funestas* adstrictiones alvi, cum colica *convulsiva* & *iliaca* passione conjunctas &c. complectuntur: quare *excedentem* etiam Hæmorrhoidum fluxum cum *moderamine* tractare expedit: *nocent* porro *negligentiores*, aut *immoderatiores* promotiones *alvine* excretionis, quæ in *opposita* hac qualitate ut plurimum gravem *ataxiam* motibus hæmorrhoidalibus communicant: neque expedit *promiscue aloetica* remedia usurpare, quæ non nisi *peritam* ordinationem requirunt, siquidem optime *correcta* aloes, *indiscriminatim*, aut *largius* oblata, multas & suspectas *sanguinis* commotiones, nec non *locorum* hæmorrhoidalium *acerbiores* exstimulationes causatur, id quod *majori* effectu *minori* quantitate oblata *cruda* aloes præstat: porro omnia medicamina & regimina *sanguinem* valde *commoventia*, qualia sunt *volatilia*, *concentrata*, *resinosa*, plurima *uterina* & *carminativa* *spirituosa* & similia in tali casu certius *inimica*, rarius innocentia, aut indifferentia erunt: hujus conditionis sunt *balsama* uterina, quæ passim Gravidis & Puerperis commendari solent: singula enim hæc *culidiora* remedia nimium *impellendo motus* hæmorrhoidales, aut ad *excessum* illos perducunt, aut in graves *infarctus* adeoque *impeditos* successus illos convertunt, aut quamcumque etiam *irregularitatem* illis immittunt, ut propterea *salutaris* successus

cessus & decursus evidentius invertatur; quæcunque porro medicamina *motum* sanguinis valde *impediunt*, sive fuerint *incrassantia*, sive sensibilius *infrigidantia*, sive *adstringentia*, sive *communia* narcotica, illa in hoc casu etiam perquam sunt *inimica* & consequentibus suspectis sanguinis *occlusionibus* ansam præbent, quare illa *stagnationes hæmorrhoidales* eo magis *confirmant* & *contumaces* reddunt, ut deinde aliis *idoneis* adminiculis ægrius recludi & *dissolvi* queant: neque etiam in hoc casu consultum est *multis* remediis *experimenta* facere, ad quod tentamen neque Gravidæ neque Puerperæ habiles sunt: Hæmorrhoides *molientes* fortiore aliquo impulsu ad *eruptionem* adigere & *urgere* velle, consultum haud est, quoniam in Gravidis *abortus* facile provocatur, aut in utrisque contumaces *infarctus* sanguinei in *loca hæmorrhoidalia* horumque *confinia*, aut *inflammatoriæ* commotiones & *comminationes* provocantur, aut suspectæ *alvi* obstipationes consequuntur: quæcunque remedium specimina *dolores* in hoc casu aut *convocant*, aut præsentem *exacerbant*, aut repente *jugulant*, illa *minus* securo effectu se probant, sed tanto certius *periculosorum* pathematum combinationem experiuntur: & quando quidam authores, ut *Welschius* & ante ipsum *Mercatus* concedunt, quod fluxus hæmorrhoidalis *coerceri* queat, tamen ad *Hippocratis* monitum *una* hæmorrhoidalis *venula aperta* relinquenda est, tunc hæc concessio tantum *pragmatica*, minime vero *præctica* est, quoniam in artificis *potestate* haud versatur, ut pro *lubitu* *occlusionem* & *reclusionum singularium* venularum tractare & perficere valeat: neque etiam in hac observatione *plethorici* status *negligentior* æstimatio & tractatio probari potest, quoniam aliquando *opportuna* V. Sio *irregularibus* motuum hæmorrhoidalium successibus *singulare moderamen* largitur: ab *extra* vicissim omnia fortius *repellentia*, facilius *rancescentia*, sensibilius *stimulantia*, immoderatus *emollientia*, periculosius *atrabentia*,
conge-

congestorios motus efficacius provocantia, *frieturam* in al-
vo conciliantia, *septica & arrodentia*, communia unguino-
sa sedula vitanda sunt cura, quia singula *horum* titulorum
topica & externis molestiis *provocandis & exacerbandis &*
internis periculosis mutationibus & *offensionibus* excitan-
dis perquam quadrant: quæ tentamina si provida mente
omittuntur & alia magis congrua auxilia sollicita cura adhi-
bentur, *melior* horum *motuum hæmorrhoidalium* decursus
expectari & promitti poterit.

§. XIII.

Restat denique ut in *altera* Therapiæ parte *positiva* au-
xilia, quæ in hoc casu *certiorem & securiorem* opem ferre
solent & possunt, quoad *fundamenta & succincta* aliqua
commendatione proferamus & nominemus; in hac ite-
rum *differentiam* illam hæcenus observatam annotavimus,
qua *Hæmorrhoides Gravidarum & Puerperarum* in *libero*
& *coacto* statu æstimandas & tractandas esse judicamus:
Quod itaque *legitimum* *Hæmorrhoidum* successum atti-
net, tunc ille *nullo* modo *turbari* aut impediri, sed in *pla-*
cido suo successu *conservari* debet, hoc ut fiat, *alvina* excre-
tio servetur *aperta*, hoc iterum contingit magis *internis*
lenientibus, jusculis & decoctis humectantibus & emollien-
tibus, quæ dum fibrarum rigorem *demulcent & relaxant*,
alvum servant *liquidam* & reliquas sanguineas *congestiones*
demulcent; huc porro modico & proportionato usu
conducunt, passulata & prunata subjecta, magis *dietetica*,
quam pharmaceutica ordinatione: porro conferunt *ge-*
latinosa, deinde *motus temperantia*, *spasmos* avertentia &
suspectos *orgasmos* declinantia, velut pulveres ex C. C. pulv.
Corall. rubr. ppt. Nitr. depur. & Cinnab. *Acria & fixa* salia
non facile in *hoc* casu proficiunt; ita etiam confert magi-
sterium C. C. Lap. 69. Corall. r. ppt. cum modica nitri por-
tione mixtum: proinde conducit decoctum ex C. C. ra-
spat. rad. Cichor. Scorzon. flor. chamom. offic. tantillo her-
bæ

bæ & sumit. millefol. aneth. bacc. laur. & junip. Cort. citr. rec. anif. stellat. passul. M. & min. & Cremor. tart. Convenit etiam potio ex aqv. dest. Scorzon. fl. Sambuc. tiliæ, aneth. prim. ver. ceras. nigr. millef. plantag. gelat. C. C. liqv. Spir. nitr. dulc. Tinct. mart. tartarif. C. C. pulverif. Corall. rubr. præp. & exigua portione extr. Castor. liquid. sic etiam proficit Mixtura ex Eff. fl. chamom. offic. cort. aurant. gentian. rubr. millefol. Castor. Tinct. Corall. & spir. nitr. dulc. profunt præterea pilulæ Stahlianæ, quæ *motus* in abdomine in *justo* ordine conservant & intestina *roborant*, ne *contrariis* commotionibus facile subjiciantur: *præservantur* tamen tales motus & fluxus hæmorrhoidales *opportuna* V. Sine in *Brachio* instituta, constanti *libero* alvi successu, diæta & regimine *temperatis* ac moderatis, *animo placido* & quieto, nec non mediocriter *mobili* vitæ genere, quo mediante sanguinis *progressus* in *justo* conservatur successu, cavendo tamen, ne ullibi *immodicæ* sanguinis commotiones excitentur: Quando Hæmorrhoides *difficilius* & cum *doloribus* succedunt, tunc conducunt prædicta *lenientia*, clysteres emollientes, fomenta vaporosa ex speciebus emollientibus & leniter uterinis conficienda, ut & pediluvia, sine magna sanguinis *commotione* æstuosa adhibenda, *interne* porro recensita *antispasmodica* cum methodico Pilularum Stahlianarum connubio: præcipue in hoc casu conducunt, *alvum*, *humores* & *strictas* fibras lenientia atque diluentia, quæ tranquillum Hæmorrhoidum fluxum faciunt: Si porro aliquando Hæmorrhoides plane *excedere* videantur, tunc *tempestiva* V. Sio in *Brachio*, deinde *interna temperantia*, parcius nitrosa, *antispasmodica*, cinabarina, castorina (sed hæc perite & caute erunt ordinanda) gelatinosa, *mitius* incrassantia, avenacea, hordeacea, farinacea, lacticina, emulsiva, decoctum C. C. Cichor. Millef. flor. chamomill. offic. papav. rhæad. bacc. laur. & Tinct. Corall. Eff. Castor. Chamomill. spir. nitr. dulc. vel Mixtura

ex

ex Tinct. mart. tartarif. Ess. castor. chamom. spir. nitr. dulc. parca quantitate, aut *repetita vice*, propinanda, servato & conjuncto *regimine* temperato & ab omni *exæstuatione* libero: regioni *Coxendicum* applicari potest Emplastr. Sapon. Barbett. leviter camphorat; cum Empl. de Tacanah. de bacc. laur. & Cerat. Santal. malaxatum, cavendo ne ultra bihorium in loco indicato relinquatur: proficit etiam in hac afflictione usus *Maniluviorum*, sed circumspectus: Quando porro vel ex motibus hæmorrhoidalibus *præcedentibus*, vel *coactis* quodam modo infarctus & *protuberantia* hæmorrhoidales oriuntur, tunc præsentis & urgente *plethora* pro circumstantiarum ratione, aut *V.S. in Brachio*, aut in *Puerperis*, si *Lochiorum defectus* premit, in *pede* institui potest: *alvus* sit *lubrica* aut *lenis*, interne præcipue ante commendata *lenientia* humectantia, diluentia, præcipue *juscula*, decocta, gelatina, infusa calida, *modicus* & *providus Millefolii* usus, *antispasmodica*, *temperantia*, *secura sedativa*, jam in præcedentibus nominata profunt; *Clysteribus* non facile ob *dolores* vacat locus, alias perinde illi *proficerent*, (quos *Welschius* *loc. supr. cit.* admodum commendat, qui etiam, si circumstantiæ *permittunt* applicari possunt, sint vero *emollientes*, nullo tamen modo *stimulantes*) hinc *lenitio humorum*, *viarum* & *fibrarum* per *interna* auxilia est perficienda: *externe* vero illa conducunt auxilia, quæ ad *Hæmorrhoides* alibi a *D. D. Præside*, tam in *Praxi sua*, quam in *tract. de Hæmorrhoidibus* commendata profunt; quo præcipue conducunt cataplasmata *emollientia*, *discutientia* & *leniter adstringentia*, parcius *crocata*, cum lacte paranda: aut linimentum ex oleo decoct. chamom. anethin. ol. lil. alb. nucl. persic. addito tanlil. camphor. croc. orient. ceræ virgin. lac. lun. bol. armen. vel ex mucilag. sem. Cydon. oleo de sperm. ran. lilior. alb. lumbric. terrest. camphor. & croc. orient. vel decoquantur flor. cham. off. sambuc. melilot. aneth. sem. papav. cum lacte & applicetur

F

illud

illud decoctum ad locum affectum, citra tamen magnam illius exæstuationem: *Welschius* commendat in *Zebamen Buch Part. 2. cap. 26.* suum evporiston ex oleo nuclé. persic. lini, & vitell. ov. de quo dicit, quod egregie dolores leniat: Hirudines ad hæc protuberantias applicare circumstantiæ haud permittunt, quare illarum usum *Welschius* non probat: *Ettmüllerus* contra hirudinum applicationem pro gravidis in illo casu commendat *Prax. de Morb. Mul. Sect. 6. art. 10. cap. 4.* quando ex *suppressis* hæmorrhoidibus illæ male se habent: Hæc sunt quæ brevi deductione in Practica talium Hæmorrhoidum tractatione & directione commendare voluimus; ast ne terminos ultra modum extendamus, præsentis labori finem imponimus, iterumque ad Divinam bonitatem nos convertimus, cui pro præstito auxilio in hoc proposito humillimas referimus grates, ejusque benedictioni atque directioni singula nostra commendamus opera, quo iisdem & Summo rerum humanarum arbitro atque moderatori acceptus, proximo vero salutaris inde affulgeat

F I N I S.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

